

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
13/315 - NNO

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
13/00657-2/KEL

Dato
5. juli 2013

Høringssvar - Forslag til endringer i kommunikasjonskontrollforskriften - Forskrift om kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking og til enkelte deler av politiregisterforskriften

Det vises til høringsbrev av 4. juni 2013 innkommet her 12. juni med frist for å sende inn uttalelse til 8. juli 2013.

Firsten for å inngi høringssvar mener vi er kort med tanke på betydningen forslaget har for Datatilsynet og de to andre tilsynsenhetene forslaget omfatter, og at det foreslås et helt nytt kapittel i politiregisterforskriften.

Generelt er vi positive til forslaget som innebærer at det blir en enhetlig regulering av håndteringen av personopplysninger i alle deler av politiet inkludert Økokrim. Vi mener det er verdifullt at reglene harmoniseres så langt det er mulig og ser positivt på at det foreslås henvisninger til politiregisterloven med forskrift fra de andre spesialregelverkene for å sikre dette.

Forslagene som omhandler Kommunikasjonskontrollutvalget

Det foreslås at kommunikasjonskontrollforskriften § 11 skal slå fast at politiregisterloven skal gjelde så langt det passer. Samtidig nevnes det i høringsnotatet flere bestemmelser som ikke vil komme til anvendelse på grunn av opplysningens beskaffenhet jfr. punkt 3.3.1 i høringsnotatet.

Datatilsynet ville foretrukket at de bestemmelser som ikke skulle gis anvendelse var spesifikt nevnt for å unngå uklarheter omkring vurderingen av hva som omfattes av «så langt det passer».

Tilsynet mener videre at det er bra at underrettingsreglene harmoniseres slik at svar på henvendelser om innsyn (begjæring om kontroll) er bygget over samme mal uansett hvilket register eller hvilken registrering politiet har foretatt, jfr. forslaget til endringer av § 21 i kommunikasjonskontrollforskriften.

Datatilsynet er imidlertid ikke enig med departementet i beskrivelsen i punkt 3.3.6 «Kontrollutvalgets virkemidler». Vi antar at det i større grad enn det departementet beskriver

allerede i dag foregår elektronisk behandling av personopplysninger i forbindelse med kommunikasjonskontroll. Vi forstår beskrivelsen slik at det dreier seg om opptak på fysiske medier som lydbånd eller kassetter som kan låses inn i dertil egnede skap og at informasjonssikkerhet med tilhørende internkontroll og tilgangskontroll enkelt kan kontrolleres.

Det er positivt at departementet på sikt mener at tilsynskompetansen skal overføres til Datatilsynet. Vi er enige med departementet at det krever kompetanse for å foreta tilsyn med informasjonssikkerhet og internkontroll i de tilfeller behandlingen av personopplysninger skjer elektronisk. Datatilsynet foretar jevnlig kontroller med dette som tema og har slik kompetanse.

Vi mener det allerede nå burde vært slik at også politiets bruk av kommunikasjonskontroll lå innenfor Datatilsynets kontrollkompetanse. Dette begrunnes for det første med at vi antar det allerede i dag foregår kommunikasjonskontroll med elektroniske midler og resulterer i at opptakene finnes i form av lydfiler i et datasystem. For det andre vil det være mer systematisk likt om tilsynet fikk dette mandatet sammenliknet med politiregisterlovens system forøvrig og forslaget om kontroll av hvitvaskingsregisteret hvor tilsynet er gitt slikt mandat. Ut fra hva departementet beskriver om kompetanse kan vi heller ikke se at dette skulle tale mot at Datatilsynet kan ha tilsynsrollen.

Forslagene som omhandler hvitvaskingsregisteret (ASK-registeret)

Datatilsynet mener det er bra med en tilsvarende regulering av Hvitvaskingsregisteret (ASK-registeret) som for de andre registrene i politiet. Vi støtter departementet i at det er fornuftig å klargjøre i hvilken grad de generelle bestemmelsene i politiregisterloven kommer til anvendelse opp mot den særregulering som finnes for hvitvaskingsmeldinger og som blant annet bygger på internasjonale forpliktelser. Det er videre bra med harmonisering av reglene så lagt det er mulig på dette området. Det gjør det lettere for både politiet å forholde seg til reglene, men også for Datatilsynet i sin kontrollfunksjon som også omfatter mange andre av politiets registre i fremtiden.

Datatilsynet støtter departementet i at begrensningen i tilgang internt i politiet videreføres fra hvitvaskingsloven som foreslått i ny § 52-5 i politiregisterforskriften. Det er et godt prinsipp at ikke flere enn de som har tjenstlige behov skal ha tilgang til opplysningene i registeret, og at det er den behandlingsansvarlige som skal foreta en slik vurdering. Detaljeringsgraden i opplysningene som det er tillatt å registrere jfr. forslagets § 52-4 taler også for en slik løsning.

Forslaget om å styrke kontrollutvalgets virkemidler ser vi positivt på. Vi skulle imidlertid ønsket at kontrollutvalget også ble tildelt påleggskompetanse i de tilfellene de oppdager alvorlige brudd på regelverket slik at de settes i stand til raskt å bringe den ulovlige behandling til opphør. En slik kompetanse kunne vært forbeholdt de klare og alvorlige overtredelser all den tid Økokrims arbeid ellers ville kunne bli skadelidende. Hensikten med et slikt forslag er å sikre at kontrollutvalget har reell og umiddelbar påvirkning på behandlingen.

Forslagene som omhandler overføring av politiattesthjemler til politiregisterforskriften
Datatilsynet er positive til at hjemmelsgrunnlaget for utstedelse av politiattest samles ett sted.

Vi har noen kommentarer til noen av forslagene. Utformingen av de nye bestemmelsene i politiregisterforskriften §§ 34-9 og 34-11 kan etter vår oppfatning synes som en utvidelse i forhold til den praksis som beskrives i høringsnotatet punktene 5.3.4 og 5.3.6.

Datatilsynet viser til forslaget i § 34-9 som omfatter «virksomhet som ivaretar arkivhåndtering av informasjonssikkerhetssystemer for offentlige og private virksomheter» - og at dette skal kunne skje «etter styrets vurdering». Politidirektoratet har tidligere gitt særskilt samtykke for innhenting av politiattest. Slik forslaget er skrevet overlater det vurderingen til andre en Politidirektoratet, også private aktører, noe tilsynet er skeptisk til. Dette bør etter vår oppfatning fortsatt være under offentligrettslig kontroll, eventuelt konkret og uttømmende regulert.

Forslagets § 34-11 nevner praksis fra Politidirektoratet, at politiattest kan innhentes for ansatt i virksomheter som skal ansettes i virksomheter som skal produsere «... andre offentlige utstedte kort». Vi har ingen motforestillinger til dette, men peker på at dette synes som en utvidelse i forhold til den praksis som beskrives i høringsnotatet.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Kim Ellertsen
avdelingsdirektør

Kopi: Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet,
v/Statsforvaltningsavdelingen,
Pb 8004 Dep, 0030 Oslo